SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XX — PENKTADIENIS, Lapkričio (NOVEMBER 24 D., 1933 M. — No. 43

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Jaunimo auklėjimas
Gyvatės nuodai ir vėžio liga
Vokiečių įtaka Klaipėdoj
Dr. A. K. Rutkausko nuopelnai.

Pereitam antradienį Jaunoji Birutė Chicagoj atidarė naują skyrių — suaugusiam jaunimui nuo 14 metų ir aukščiau. Pirmo joj pamokoj, Sandaros svetainėj dalyvavo apie 25. Vėliau, beabejo, ši skaitlinė turės pasidvigubinti. Per ilgą laiką buvo planuojama įsteigti tokį skyrių, ku ris užpildytų tarpą tarp suaugusių ir vaikučių. Bet šis naujas skyrius tik tuomet galės pasekmingai gyvuoti, jei patys tėvai ir visuomenė parodys savo prita rimo ir užuojautos.

* * *

Šios rūšies darbas reikalauja apart ištvermės dar ir lėšų. Nuo šaliai stovintieji vargiai ar įsivaizdina bent dalį tų kliučių, kurias reikia prašalinti žengiant nors vieną žingsnį pirmyn. Bet žingsnis pirmyn priartina mus prie tikslo ir progreso.

Sandara nėra turtinga. Mes nemokam ištiesę ranką prašyti aukų. Bet ką patys sudedam iš savo kišeniaus, tas eina naudingam darbui.

* * *

Didžiausias žmonijos priešas, tai vėžio liga. Iki šiam laikui mokslininkai nesugebėjo rasti priemonių nugalėti tą priešą. Bet ieškojimas tebesitęsia be sustojimo.

Garsus prancuzų gydytojas, Dr. Robert Hemardinguer sako jog jam pasisekė patikrinti buk gyvatės nuodai sulaiko vėžio plėtimąsi. Savo bandymus tas gydytojas atlieka Indijoj, kur užlaiko apie 5000 nuodingų gyvačių. Keista, bet gali but teisinga.

* * *

Klaipėdos vokiečiai džiaugiasi, kad į žemės ūkio tarybą jiem pasisekė pravesti 35 savo žmones, tuom tarpu kaip lietuviams tenka vos dvi vietos. Pereituose rinkimuose lietuviai turėjo devynius atstovus.

Šis sumažėjimas galima paaiškinti nepaprasta hitlerininkų agitacija, kuri pastaruoju laiku pasiekė aukščiausio laipsnio. Matyt, didžiuma Klaipėdos krašto lietuvių tebėra vokiečių įtakoj.

* * *

Padėkavonės diena šiais metais praeis patylomis. Tie, kurie turėtų but dėkingi likimui už turtą ar už užimamą vietą, tie, paprastai, nesupranta ką reiškia žodis "dėkojimas".

Milijonai bedarbių, kuriems valdžia suteikia neatbutiną mai stą, toli gražu nesidžiaugs savo padėtim ir vis lauks ką nors geresnio.

Kalakutų arba "turkey" kainos gana žemos — nuo 19 iki 22 centų svaras. Bet visi pietųs iš tos paukštienos su įvairiais prie skoniais, kainuos apie pusketvirto dolerio.

* * *

Dr. A. K. Rutkausko vardas yra žinomas Amerikos lietuviams. Kaipo veikėjas ir labda rys Dr. A. K. Rutkauskas stovi pirmose eilėse. Bet ne del to mes čia rašome apie jį, kad jis veiklus. Daug mes turim pasišventusių žmonių, kurie dirba ir aukauja visuomenei.

Dr. Rutkausko svarbiausias nuopelnas yra tame, kad jis mokėjo įkvėpti gryną, lietuvišką dvasią dviasią į savo vaikų širdis. Jo sūnus Antanas ir dukros: Biruta ir Aldona puikiai kalba lietuviškai ir visi priklauso Jaunąjai Birutei.

Šiame dalyke Dr. Rutkauską vargiai ar kas pralenks.

Žinios iš Lietuvos

JAU SURINKTA 300,000 LIETUVIŠKŲ PAVARDŽIŲ

Pavardžių registravimas valsčiuose jau baigtas. Yra surinkta jau 300,000. Pavardėms tvarkyti—skirstyti paskirtas valdininkas, kurį prižiuri Universiteto docentas dr. A. Salys ir studentai. Tvarkant visą Lietuva yra jau padalinta į 10 rajonų. Kiekvienam rajonui paskirtas žmogus, kuris nusimano apie lietuvių akcentologiją, suregistruotoms pavardėms sutikrinti, sukirčiuoti ir kita. Kai šis darbas bus atliktas pavardes lapeliais dės abecelės tvarka ir iš jos, ati taisius sudarkytas pavardes, bus sudarytas lietuviškų pavardžių žodynas. Komisijos manymu, su daryta lietuviškų pavardžių busią apie 800,000. Daugiausia sudarkytų pavardžių yra lenkiškom ir gudiškom galunėm.

LIETUVIS IŠRADĖJAS

Nesenai Radviliškio valsčiuje, Vismantų kaimo gyventojas Jonas Grigaliunas sukonstruktavo medinį lėktuvą. Iš pradžių iš Grigaliuno visi juokėsi, laikė jį pamišusiu, tačiau kai pamatė, kad jis su savo lėktuvu nuskren da iš vieno kaimo į kitą, susidomėjo ir vienas grįžęs atostogų to kaimo studentas. Jis pranešė apie išradimą į Kauną. Iš Kauno tavyko vienas lakunas ir lėktuvą apžiurėjęs rado, kad medinis lėktuvas iš tikrųjų turi kai kurių naujoviškumų. Dabar Grigaliunas atvyko į Kauną ir savo išradimą nori užpatentuoti.

DVARININKAMS GRĄŽINTA UŽ 8,000,000 LITŲ MIŠKO

Žemės reformos įstatymu, dvarininkams turėjo buti grąžinta iš nusavintos žemės po 25 hekt. miško. Tuo budu dvarininkai gavo atgal 15,807 hektarų miško, kurio bendra vertė siekia apie 8,000,000 litų.

Daugiausia miško grąžinta Šaulių aps. apie 2,500 hektarų, po to eina Kedainių aps. 1,700 ha., Ukmergės aps. 1,500 ha. Kauno ir Panevėžio aps. po 900 ha., Biržų 544 ha., Alytaus 300 ha. ir Marijampolės aps. 213 ha.

Mažiausiai buvo grąžinta Kretingos (160 ha.), Vilkaviškio (170 ha.) ir ypač Šakių aps. (50 ha.). Dabar Žemės Reformos vykdymas jau baigiamas. Valdiškam miško ukiui netinkami atskiri miškeliai ir šiaip miškų iškišuliai dar ankščiau tikrinimo komisijų nustatyti ir perduoti Žemės Reformos Fondui.

Tuo budu stambesnių miško plotų grąžinimui nebenumatoma.

PIRMĄ KARTĄ KAUNE MIŠIAS LAIKO MOTERIS

Pamaldos Marijavitams.

Sekmadienį, lapkričio 5 d. 10 ir 11 val., marijavitų koplyčioj, Mickevičiaus gt. 3 Nr., buv. laikomos pamaldos lietuvių kalba.

Pirmąsias iškilmingas šv. Mišias laikė kun. Felicija Tulabienė, kurią šiomis dienomis įšventino į kunigus marijavitų arkivyskupas, T. Mykolas Marija Kovalskis.

Paveiksle matome Avalon įlanką prie Catalina salos, kurios "musiškė" žiema nepaliečia, ir kuri yra didžiumoje apgyventa japonais.

'TALKOS' SPAUDOS BIURAS, KAUNAS, LAISVĖS AL. 14

Biuletenis Nr. 24, 1933. X. 25 d.

Parodoj bus išstatyta daugiausia tokių leidinių, kuriuose buvo rašoma Vilniaus klausimu ne tik Lietuvoj, bet ir užsieniuose.

Vilniui vaduoti sąjunga jau yra surinkusi apie 300 knygų išleistų užsieniuose svetimomis kalbomis. Daugiausia tokių knygų pasirodė yra išleista Prancuzijoj, Švedijoj ir Anglijoj. Be to, bus daug parodoj knygų išstatyta ir amerikiečių rašytojų, kurie rašė apie Vilnių.

SAVOS PRAMONĖS PROPAGANDOS MĖNUO

Atstačius nepriklausomą Lietuvos valstybę, savo pramonė buvo visai menka. Daugumą fabrikinių prekių reikėjo gabentis iš užsienių. Laikui slenkant, gyvenimas gerėjo ir pramonė pradėjo kilti. Tačiau visuomenė, įpratusi į užsienio gaminius, į savo žiurėjo su nepasitikėjimu; greičiau griebė užsienines prekes, nors ir brangesnes.

Iš tikrųjų betgi daugelio savų gaminių rušis per kurį laiką taip pagerėjo, kad pradėjo nuo užsieninių niekuo besiskirti. Reikėjo tik paskatinti visuomenę juos vartuoti.

Tuo tikslu prieš porą metų buvo suruoštas savos pramonės propagandos mėnuo. Tas mėnuo davė gražių vaisių. Dabar kilo sumanymas suruošti vėl panašų propagandos mėnesį. Pramoninkai padarė jau keletą pasitarimų ir savo pramonės propagandos mėnesį nutarė suruošti ateinančių metų nuo kovo 15 iki balandžio 15 dienos. Tuo laiku bus išleista keletas specialių atsišaukimų, šiaip literaturos, bus paskleista obalsių, raginančių vartoti tik savo krašte gaminius ir visur pirmoje eilėje bus pasiulyta vietos gaminiai.

VILNIAUS PARODA KAUNE

Vilniui vaduoti sąjunga artimiausiu laiku suruoš Kaune Vilniaus literaturos ir meno parodą

SUOMIJA TURI LIKTI DEMOKRATIŠKA

Dabartinė valdymo sistema Suomijoj esanti "Šiaurės Laisvės" sistema.

Helsinkis. — Lapkričio 6 d. suomių ministeris Kviemeike Koopio įvykusiame progresistų partijos susirinkime pasakė kalbą, kurioj nuodugniai apsvarstė paskutiniu laiku iš įvairių pusių keliamus reikalavimus pakeisti Suomijos politinę sistemą.

Ši sistema esanti "šiaurinės laisvės" sistema. Jei šiai laisvei jėga butų padarytas galas, ar jei klaidingai vadovaujama tauta pati savo valia atsisakytų nuo šios bazės, tai įvyktų nepataisoma nelaimė. Toliau ministeris nurodė į dvi politines pasauližvalgas, kurios dabar tarp savęs kovoja, butent: individualistinę, kuri yra vykdoma demokratiška vadovybe, ir kolektyvistinę, iš kurios išauga diktatura. Ministerio nuomone, galėtų buti padaryta kai kurių dabartinės sistemos pagerinimų, tačiau suomių politinis gyvenimas, vis delto, turėtų? remtis demokratine sistema.

KLAIPĖDOS SKERDYKLŲ IR ŠALDYKLŲ PENKMETIS

Suėjo penkeri metai, kai Klaipėdoj pradėjo veikti didelės skerdyklos ir šaldytuvai, pastatyti Lietuvos valdžios lėšomis. Skerdyklose daugiausia apdirba mas bekonas Anglijos rinkai; šaldytuvai dirba sviesto, kiaušinių, mėsos išvežimui į užsienius. Šių skerdyklų, vadinamų "Lietuvos Eksportų," pastatymas kaštavo apie 6 milijonus lt. Jos įrengtos labai moderniškai. Iš penkių Lietuvos bekono fabrikų, tik Kauno skerdyklos yra didesnės už Klaipėdos. Šiauliuose, Tauragėj ir Panevėžy gerokai mažesnės. Per penkmetį Klaipėdos skerdyklos supirko ir apdirbo į bekonus apie 600,000 kiaulių, už kurias ukininkams sumokėjo 65 milijonus litų. Per šaldytuvus perėjo į užsienius apie 750,000 statinaičių sviesto. Iš to jau matyti, kad "Lietuvos Eksportas" varo stambią vagą Lietuvos ekonominiam gyevnime. Ir klaipėdiškiai aukštai vertina ir junta aiškią naudą iš tų didelių įrengimų.

HITLERIO POLITINĖ POLICIJA LONDONE

Hitlerininkai skiria "komendantus" kaimininėms valstybėms.

"Daily Herald" praneša, kad hitlerininkai turį Londone savo smogiamąjį burį iš 300 vyrų. Burys veikia kontakte su "Hestapo" (hitlerininkų politine policija). Burio tikslas— sekti vokiečių emigrantus Anglijoj. Jis sudarytas iš vokiečių gyvenančių Anglijoj. Hitlerio šnipai yra kiekviename garlaivy, kursuojančiame tarp Anglijos ir kontinento. Šis burys nustato visų emigrantų sąrašus, nurodo jų antrašus ir siučia Berlynan į centralinį "Hestapo" skyrių Princo Albrechto g-vėje. Burio vadas skiriamas Berlyne ir vadinamas "Londono komendantu." Tokie komendantai paskirti kiekvienai šaliai, kur gyvena vokiečių emigrantai arba, bendrai, yra vietos vokiečių, kurie gali buti sujungti į hitlerininkų burius.

Rumunijos policijos žiniomis, toks komendantas neseniai buvo paskirtas Rumunijoj.

LENKŲ SOC. NENORI, KAD PILSUDSKIO VYRIAUSYBĖ PATAIKAUTŲ SOVIETAMS

Lenkijos seimui svarstant biudžetą socialistų atstovas Nedzialkovskis pareiškė, kad socialistai nepritarsią vyriausybės politikai perdaug 'širdingai' santykiauti su Sovietais. Lenkijos aukšti valdininkai ukrainiečio Lemeko bylos tardymui einant informuodavę Sovietų atstovą apie tardymo eigą. Toks pataikavimas nieko teigiamo neduosiąs, nes Kominternas vis tiek nesustabdysiąs savo veikimą.

VOKIETIJOS DVASININKAI TURI BUTI SMOGIKAI

Berlynas.—"Voelkische Beobachter" praneša, kad Braunschveigo vyskupas ir kielio bažnytinis biuras pareikalavo, kad jaunieji dvasininkai stotų į nacionalsocialistų smogininkų dalis. Esą, visi dvasininkai ir teologijos kandidatai, dar nesulaukę 35 metų amžiaus, turi progos, įstodami į smogininkų eiles, parodyti savo norą aktyviai bendradarbiauti tėvynės atstatymui.

Dedelė Lietuvos Meno Vagystė Vokietijoj

SPEKULIACIJA LIETUVOS MENININKO VOGTAIS DAIGTAIS

1914 metais liepos mėnesį įžymiausias musų dailininkas tapytojas Petras Kalpokas (dabar gyvena Kaune) iš Mintaujos (Latvijoj) pasiuntė į Vokietiją šimtą jo tapytų paveikslų. Jis tada rengėsi Berlyne atidaryti savo meno kurinių parodą. Paveikslus pasiuntė per Eitkunų ekspeditorių Johną. Tuo tarpu buvo paskelbtos vokiečių ir rusų mobilizacijos, prasidėjo baisusis karas, ir apie parodą neteko nė galvoti. Kiek vėliau iš Šveicarijos p. Kalpokas darė pastangų ką nors sužinoti apie išsiųstus kurinius, kuriems sukurti buvo padėjęs visą dešimtmetį darbo. Bet Vokietijoj niekas nieko apie jo paveikslus nežinoję. Dailininkas pamanė, kad jo kuriniai yra tapę karo dievaičio auka ... ir nusiramino. Siųstieji į Berlyną p. Kalpoko meno kuriniai ne tik kad nėra žuvę, bet kad dar jais varoma spekuliacija. Neseniai vienas Berlyno vaistininkas Fridrichas Schoeneris, pasiuntė Mintaujos miesto valdybai laišką, kuriame teiraujasi kai kurių žinių apie dailininką Kalpoką. Laiške Schoeneris pasisako turįs p. Kalpoko paveikslą "Liepsnos raiteliai," kuris esąs istoriškas ir labai vertingas, nes pranašingai vaizduoja didįjį karą (paveikslas tapytas 1912 metais). Prie laiško pridėta ir "Liepsnos raitelių" paveikslo fotografija. Šitas laiškas pateko į rankas pačiam dailininkui p. Kalpokui. Be to, p. Kalpokas jau turi ir kitų žinių, ir kurių matyti kad jo paveikslai nėra žuvę ir kad jie brangiai vertinami ir Vokietijoj pardavinėjami iš rankų į rankas.

Išeina taip, kad kaž kas, gal buti ir pats ekspeditorius Johnas, 1914 m. priėmęs paveikslus persiųsti į Berlyną, pasinaudodamas karo suirute, juos nuslėpė, tikriau sakant, pavogė. Praejus daugeliui metų ėmė juos pardavinėti. Ir pasirodė, kad paveikslai yra aukštos meniniškos vertės, nes tikrai jie yra tapyti vieno žymiausių Lietuvos dailininkų. Tokia meno vagystė yra didelė skriauda ne tik dailininkui p. Kalpokui, bet ir visam jaunanm Lietuvos menui.

Lietuvos užsienių reikalų ministerija imsis žygių Vokietijoj tą reikalą išaiškinti, kaltininkus surasti ir skriaudą atitaisyti. Tikimasi, kad Vokietijos valdžios įstaigos uoliai padės dalyką ištirti, nes tokia negraži meno vagystė ir Vokietijai garbės nedaro.

GERIGAS VIS TIEK ŽADA NUBAUSTI PADEGĖJUS

Berlynas. — Volffo žiniomis, užsienių spauda, rašydama apie prūsų ministerio pirmininko Geringo, kaipo liudininko rechstago padegimo byloje, kalba, pasakytą teismo salėje, ypatingai komentuoja Geringo žodžius, kad jis, vis tiek kaip pasibaigtų byla, kaltuosius nubaus. Volffas cituoja atitinkamą Geringo kalbos vietą, kur Geringas pareiškė, kad teismo uždavinys yra su sekti tikruosius kaltininkus, o jo, — Geringo, uždavinys esąs surasti visus kurstintojus ir iniciatorius. Geringas priduria, kad "tepasibaigia byla kaip ji nori, kaltuosius aš surasiu ir jie bus nubausti."

PRANCUZAI TRAMDO HITLERININKUS

Saro krašto valdančioji komisija vėl paaštrino prieš vokiečių nacionalsocialistų judėjimą nukreiptas priemones. Išleistas naujas aplinkraštis viešam saugumui ir ramumui patikrinti. Šiuo aplinkraščiu Saro krašte draudžiama dėvėti ne tik uniformos, bet nešioti ir jų dalis bei partinius ir kitokius ženklus. Aplinkraščiu draudžiama taip pat dėvėti uniforma ir krašto vyriausybės neleistuose susirinkimuose už Saro krašto sienų. Taip pat draudžiama daryti kariško pobudžio pratimų, žygiavimų ir pan. Asmenys, kurie darytų politinių grasinimų, bus šalinami iš savo užimamų vietų. Be to, draudžiama vaidinti Saro krašto gyventojams už krašto ribų tokius veikalus, kurie krašte yra uždrausti. Pagaliau draudžiama šaukti susirinkimus ir tokios rušies, kuriems iki šiol leidimų nereikėjo.

"EKSPORTLESAS" VĖL PRADĖS TEIKTI MIŠKĄ KLAIPĖDOS LENTPIUVĖMS.

Klaipėdos miško sindikatas įteikė "Eksportlesui" kontrpasiūlymą del rusų miško apdirbimo Klaipėdos lentpiuvėse. Tame kontrpasiulyme miško sindikatas priima svarbiausius "Eksportleso" reikalavimus, tik kai kuriais antraeilės reikšmės klausimais "Eksportlesui" nepritaria. Tačiau manoma, kad antraeiliais klausimais taip pat bus susitarta ir greitu laiku "Eksportlesas" pradės mišką teikti Klaipėdos lentpiuvėms. Sindikato operacijas finansuos Lietuvos Bankas, kuriam už sindikatą garantuos vyriausybė.

ORO SUSISIEKIMAS PER LIETUVĄ PERTRAUKIAMAS

Oro susisiekimą per Lietuvą palaiko "Reruluft" bendrovė dviems linijoms: Karaliaučius-Ryga ir Karaliaučius-Maskva. Pašlapus orams ir permirkus aerodromams, susisiekimas laikinai nutraukiamas. Pirmoje linijoje lėktuvai nebeskraido nuo spalių 15 d., o antroje nuo lapkričio 1 d. Del skraidymų per Lietuvos teritoriją yra sudaryta sutartis, kuri baigiasi 1934 metų gegužės 1 dieną.

HITLERIZMO NUOPELNAS

Nuo 1933 m. sausio 30 d. t. y. nuo Hitlerio viešpatavimo pradžios Vokietijoje užsidarė 250 laikraščių. Be darbo liko labai daug spaustuvių darbininkų ir žurnalistų.

Vokiečių telegrafo agenturos neteko 250 abonentų. Dabar vyriausybė priversta duoti joms subsidijas. Subsidijoms eikvojama konfiskuoti socialistų ir komunistų kapitalai. Vokiečių didžiulės leidyklos gyvena sunkias dienas. Ulšteino leidykla ir 15 kitų yra bankroto išvakarėse.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:

Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų —vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvengiant į tautos ateitį—pastangos priaugančiąją Lietuvių kartą —jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais—Mes be Vilniaus Nenurimsim.

REIKALINGA PASTATYT PAMINKLAS.

Amerikos Lietuvių Lakunų Kliubas, kuris laiko susirinkimus kiekvieną sąvaitę Sandaros svetainėje paskyrė visas savo pajėgas tam, kad butų pastatytas paminklas Dariui ir Girėnui. Kliubo pirm. p. Kella, budamas pats patyrusiu lakunu, sutiktų be jokio atlyginimo aplėkti žymesnes kolonijas ir paaiškinti lietuviams kodel turime pagerbti atmintį dviejų drąsuolių. Jis yra taipgi pasirengęs tverti aviacijos kliubus visoj Amerikoj, kad musų žmonės turėtų progos susipažinti su vėliausia pažanga orlaivininkystėj ir paremti kokį nors naują žygį.

Paliekant nuošaliai daugybę įvairių projektų ir pageidavimų, kurie tik laikui bėgant bus galima apsvarstyti, turėtumem sustoti ir rimtai apsvarstyti bent vieną—patį svarbiausį ir skubotą: kaip surinkti reikalingą sumą pinigų pastatyti Dariui-Girėnui paminklą. Paminklo klausimas, beabejo stovi pirmoj vietoj. Jeigu Chicagos miestas be ginčų pagerbė du žuvusius musų lakunu, pavadindamas Bridgeporto gatvę "Lituanica"—vardu to orlaivio, kuriuo jie skrido, tai patiems lietuviams reiktų irgi atsiliepti ir įrodyti, jog moka įkainuoti pasiaukavimą.

Taigi užmigęs paminklo klausimas reikėtų išjudinti ir neatidėliotinai baigti.

PILSUDSKIO PRIEŠAI BĖGA Į UŽSIENĮ.

Varšuva vėl pergyvena neramias dienas. Po neilgos pertraukos valdžia atnaujino politinę medžioklę ant savo priešų. Žymesnieji opozicijos vadai: buvęs min. pirm. Witos, Dr. Kernik, Dr. Herman Lieberman ir daugelis kitų tebeskaitomi pavojingais valdžiai ir Varšuvos prokuroras įsakė juos suareštuoti.

1930 metais šie vadai buvo įmesti į Brastos kalėjimą, kur išbuvo su virš metų laiko. Tuo laiku Lenkijoj ėjo rinkimai į seimą ir Pilsudskis, norėdamas užtikrinti sau didžiumą atsikratė nuo pavojingų konkurentų uždarydamas belangėn.

Buvo spėjama, jog pasibaigus rinkimams tie kaliniai bus paliuosuoti. Bet Pilsudskis nėra toks kvailas, sykį pradėjęs jis nori baigti. Opozicijos vadai tapo atiduoti teisman. Juos kaltino valstybės išdavystėj, kėlime maišto ir pan. Ši garsioji byla tęsės trejetą metų. Galutinas nuosprendis, jog jie kalti. Nauja bausme: dar keletas metų kalėjimo, atėmimas pilietybės ir t. t.

Kuomet policija su naujais dokumentais bėgo areštuoti buvusius ministerius ir partijų vadus, tai didžiumos jų nerado namie. Pasirodo, kad slaptais keliais jie pabėgo užsienin, daugiausia Čekoslovakijon. Pilsudskio paliepimai čia neturi galios. Tie, kurie pirmieji dirbo Lenkijos atstatymui, dabar turi ieškoti prieglaudos svietur. Diktatura yra gera tiems, kurie ją įsteigė.

KARINGI PLUNKSNOS KARŽYGIAI.

Oras ir žmonių upas nėra pastovus dalykai. Šiandie tikrina ir kalba vieną, rytoj gi užgieda visai kitokią giesmę. Mes gerai atsimenam pereitą vasarą, kuomet tula grupė, pasižymėjusi ne tiek darbais ir skaičium, kiek mokėjimu patriukšmauti nusprendė, jog atejo laikas įsteigti tokią organizaciją, kuri atstovautų ir tarnautų visiem Amerikos lietuviam.

Tikslas buvo labai gražus ir patraukiantis. Tik žiurint iš šalies atrodė, jog į vežimą pakinkytas ne tas arklys, arba gal visai ne arklys, o tik mulas, kurs pasispardo, pasispardo, bet vežimo nepajudina. Laikui bėgant tos abejonės buvo paremtos realybe. Tie, ką kalbėjo apie vienybę, bendrą tautinį veikimą, pasirodo, ne visai suprato ką kalbėjo ir gal manė ką nors kitokio.

Po penkių mėnesių paaiškėjo štai koks dalykas: taikos apaštalai virto narsiais kovotojais ir Clevelando šuvinių ir sprogstančios medžiagos dirbtuvė veikia dieną ir naktį. Kam jie tuos šuvinius gamina nėra didelė paslaptis; kiek patenka į "priešo" eiles, kol kas nepatikrinta. Tuli spėja, jog šuviai sprogsta ore. Nes apie nuostolius iš niekur nepranešta.

Nors nusiginklavimo ideja šiais laikais nėra labai populiari, tačiau ir karas neturi daug šalininkų. Tie, kurie savo akim matė ir ausim girdėjo musų tautinės spaudos civilį karą nekantriai laukia jo galo. Karas, nors ir popierinis nesveikai atsiliepia į žmonių upą ir nervus. Ypač kuomet apart ginčų ir polemikos jie nepastebi nieko konstruktyvaus.

Kuomet kitos tautos ginasi nuo išorinio priešo, stiprina save dvasiniai ir fiziniai, mes gi eikvojam savo spėkas ir laiką be prasmiems kivirčiams ir sukam metai iš metų tuščias girnas. Jeigu kam ne gaila musų visuomenės ir vargšų skaitytojų, tegul tie plunksnos karžygiai prisimena save—kokiem menkniekiam jie švaisto valandas ir dienas.

Gal but jie mano, jog tuomi bus atsiekta kas didelio ir svarbaus; koks nors nepaprastas laimėjimas, kuris atlygins už viską ir atskleis aukso kalnus. Bet mes galim užtikrinti juos, kad šiandie tokie stebuklai Amerikos lietuvių gyvenime nebepasikartos. Ir mažas laimėjimas atsiekiamas ne kivirčiais ir puolimais, bet sunkiu ir labai sunkiu darbu.

CONN. VALS. SANDARIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS.

ALT. Sandaros 2-ro Apskričio įvyks metinis suvažiavimas Gruodžio 3 d., 1933 m. Suvažiavimas prasidės 12 val. dieną., Lietuvių P. P. Kliubo svetainėj, 103 Green St., Waterbury, Ct.

Šiuomi kviečiu visas apskrity esančias kuopas, kad kiekviena prisiųstų kuodaugiausiai delegatų. Taipgi prašau visų kuopų, kad padarytumete apskričio suvažiavimui įnešimų bei sumanymų.

Gi tie idėjos draugai, kurie del tulų aplinkybių suvažiavime buti negalėsite, kad savo sumanymus ir patarimus, suvažiavimui prisiųstumet raštu. Jie bus įvertinami ir aptariami.

Gerbiami idėjos draugai, subendrinkime savo jėgas ir sustiprinkime Conn. valst. sandariečių veikimą ir skleiskime demokratinę idėją ir kulturą vietos lietuviuose.

A. Orantas,
2-ro Apskr. Rašt.

KAIP VOKIEČIAI "RUOŠIASI TAIKAI"

Anglijoj susikurė "Europos draugų" draugija, į kurią įeina tokie žymus asmenys, kaip Osten Čemberlenas, Uinchemas Stidas, Einšteinas ir kiti. Draugija jau išleido knygą apie hitlerizmą ir dabartinius hitlerininkų siekimus. Toje knygoje nurodoma, kad Vokietija skubiai ruošiasi kariauti. Jau dabar Vokietija gali pastatyti karo lauke per 4 dienas 800,000 kareivių. Vokiečiai turi pakankamą skaičių lengvosios artilerijos, o karą paskelbus, po 2 savaičių gali turėti ir sunkiąją artileriją. Esąs paruoštas ir stiprus oro laivynas. Slaptuose sandėliuose yra tankų dalys ir todel po kelių dienų vokiečiai gali organizuoti burius.

SVETIMŠALIŲ DOVANOS VYTAUTUI DIDŽIAJAM

Vytauto Didžiojo muziejaus statyba nors dar galutinai ir nebaigta, bet kai kurie muziejaus skyriai jau įrengti. Šiomis dienomis visas karo muziejus pradedama kraustyti į naujasias patalpas, kurios yra galutinai žemutiniame muziejaus aukšte įrengtos. Aukos muziejaus statybai dar tebeplaukia. Tačiau visų įdomiausia, kad ne tik Lietuvos visuomenė aukoja Vytauto Didžiojo muziejuj, bet taip pat ir svetimtaučiai ir svetimšaliai. Vytauto Didžiojo komiteto žiniomis, Olandų studentai yra paaukoję 272 litų ir keletą retų knygų. Vienas prancuzų žurnalistas dar pernai Vytauto Didžiojo muziejaus statybos komitetu atsiuntė 70 frankų ir gražų laišką, kuriame išgiria musų Didžiojo Kunigaikščio drąsą ir sumanymą kovojant su kryžiuočiais.

Vienas rusas iš Šanchajaus atsiuntė eilėraštį, parašytą Vytauto garbei ir 20 auksinių rusų rublių. Laiške tas rusas rašo, kad Vytautą Didįjį jis lygiai gerbia su savo caru Petru Didžiuoju.

Švedų vienas mokslininkas — istorikas parašė studiją apie Vytautą Didįjį ir ją šiomis dienomis prisiuntė kaip auką V. D. muziejui.

Gražiausią ir charakteringiausią dovaną nesenai prisiuntė vienas amierekietis kaž koks Šempel. Jis išrado kaž kokias patobulintas rakietas jas užpatentavo ir trečdalį pelno paskyrė V. D. muziejui.

"Apie jusų kunigaikštį,—rašo amerikietis,—man pasakojo vienas lietuvis mano draugas ir aš Vytautą labai gerbiu. Lietuviai išeiviai taip pat yra paaukavę. Daugiausia aukų tuo tarpu gauta iš amerikiečių iš Vilniaus krašto.

PRANEŠIMAS SLA. NARIAM

Patėmijau alikraščiuose, kad mano vardą deda į SLA. nominacijų sąrašą kaipo prezidentu. Taipgi gaunu nuo SLA. narių laiškų klausiant ar aš kandidatuosiu į SLA. prezidento vietą.

Nors aš labai norėčiau SLA. labui pasidarbuoti, bet mano privatiški reikalai taip susidėjo, kad aš negaliu tiek laiko SLA. labui pašvęsti, kiek SLA. prezidento vieta reikalauja. Šiuomi viešai pareiškiu, kad aš todel atsisakau kandidaturos į SLA. prezidento vietą.

Reiškiu širdingą ačių viesiems SLA. nariams, pirmiau ir dabar, rėmusiems mano kandidaturą.

—J. J. Bachunas.

GIMINIŲ PAREIŠKIMAS

Lakunai kapitonas Steponas Darius ir Stasys Girėnas lietuvių tautos garbei perskrido Atlantiko vandenyną ir staiga žuvo netoli Lietuvos, Soldine. Kaip žinom, jie savo žygį aukojo Jaunajai Lietuvai, bet ne kuriai nors partijai. Prieš skrisdami, jie atsišaukė į Jaunąją Lietuvą (tai yra, į atgimusią, tautiškai susipratusią lietuvių tautą), kad, jiems neperskridus Atlantiko, kiti lietuvių lakunai mėgintų tą žygį įvykdyti.

Bet atsirado tokių, kurie nepadoriai išnaudoja Dariaus ir Girėno pasiaukojimą. Kitoms lietuvių visuomenės grupėms neprisidedant ir net protestuojant, "Naujienos" beveik kasdien naudoja Dariaus, Girėno ir "Lituanikos" vardą lakuno James'o-Janušausko skridimo naudai ir geresniam aukų rinkimo pasisekimui. Kada plačioji lietuvių visuomenė Amerikoje ir Lietuvoje rengiasi paminklus statyti, daug dirba ir aukas deda tam reikalui, tai "Naujienos" stengiasi kenkti tam darbui, neprisideda prie paminklo propagandos ir net reikalavo užmokėti už paminklo naudai rengiamos Aviacijos Dienos garsinimą. O kad lak. James'ui galėtų daugiau pinigų surinkti, beveik kasdien mini Dariaus, Girėno ir "Lituanikos" vardus.

Mes, žemiau pasirašę šių didvyrių giminės, protestuojame prieš tokį negražų darbą ir iš savo pusės nuoširdžiai dėkojam visuomenei, kuri rupinasi Lietuvoje ir Chicagoje paminklus pastatyti pirmiems lietuvių Atlantiko nugalėtojams. Mes manom, kad pirmiausia reikia žuvusius didvyrius pagerbti ir jų kapus papuošti paminklais, o paskiau tiks kitus lakunus lėktuvais aprupinti.

A. Darienė Degutienė,
(Kap. Dariaus motina).
W. B. Jucus,
(Kap. Dariaus brolis).
Katherine Stulpinas,
(Kap. Dariaus sesuo).
J. Girėnas,
(Leit. Girėno brolis).
Stanly Jucus,
(Kap. Dariaus brolis).

VIEŠA PADĖKA

Lietuvių Moterų Piliečių Lyga šiuomi nori išreikšti viešą padėką visiems radio valandų leidėjams ir laikraščiams už skelbimą pranešimų susirinkimams, vakarų rengimo apgarsininmams ir tt.

Radio valandų leidėjams.

P-nui J. Krukui, Peoples Fur. Co., 4179 Archer Ave. ir 2536 W. 63rd St.

P-nui Romanui, Progress Fur. Co., 3222-24 So. Halsted St.

P-nui A. Vanagaičiui, Margučio leid. 2437 W. 69th St. ir

P-nui J. Budrikui, 3417-21 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Laikraščiams; "Sandarai", "Draugui", "Naujienoms" už talpinimą žinučių bei pranešimų. Šita Lyga yra bepartyvė, kurios užduotis yra darbuotis del lietuvių labo, be pelno yra duodamos pilietybės ir anglų kalbos pamokos, pildoma pilietybės blankos ir teikiami visi patarimai veltui. Taigi prašome priimti musų širdingos padėkos visiems už jusų širdingumą ir paramą ir prašome lietuvių visuomenės remti aukščiau minėtas biznio įstaigas ir laikraščius, nes jie remia kiekvieną lietuvišką sumanymą, paaukaudami savo radio leidžiamas valandas ir laikraščio špaltas — visą tai veltui.

Velydamos visiems kuogeriausio pasisekimo, pasiliekame

Su aukšta pagarba,
Liet. Mot. P. Lygos Valdyba:
M. Zolpienė, pirm.
J. Gulbinienė, 1-a vice-pirm
J.J. Walterienė, 2-a v-pirm.
M. Parlich, prot. rašt.
A. Tanke, fin. sekr.
R. Mazeliauskienė, ižd.

CLEVELAND, OHIO

Lapkričio 17 d. buvo sušauktas specialis Dariaus-Girėno paminklui statyti komiteto susirinkimas, kuris pareiškė, kad laikysis ir rems tą darbą patol, pakol bus pastatytas paminklas. Taipgi nutarė remti Antro Skridimo reikalą, jei "Naujienos" permainys savo taktiką ir įsileis visų srovių žmones į minėtą komitetą. Clevelando komitetas susideda iš sandariečių, katalikų ir sąjungos tautiečių.

Sandariečių susirinkimas

Sandaros 18-tos kuopos susirinkimas įvyks gruodžio mėnesyje, kuriame bus apkalbama tolimesnis kuopos veikimas. Taigi visi sandariečiai pagalvokite apie planus tolimesnei darbuotei ir, atėjus dienai, visi dalyvaukime susirinkime.

S. Cervenka,
Sand. 18 kp. Sekr.

Mano Įspudžiai Lietuvoje

Povilas Apšiega.

Čia bandysiu nors trumpai aprašyti kokius gerus laikus turėjom Lietuvoje. Bet, žinote, kad kartais nors iš netyčių pasitaiko ir ko blogesnio.

Dalykas tame, bile vienas nuvažiavęs Lietuvon turi tam tikrose įstaigose užsiregistruoti, Lietuvos piliečiui apsigyvenus kaime, užtenka tik valsčiaus raštinėj užsiregistravai ir viskas baigta.

Aš gi, Amerikos pilietis, štai ką turėjau atlikti: užsiregistruoti valsčiuje, valsčiaus policijos nuovadoj ir Mariampolės apskričio raštinėj. Taipgi ten sužinojau, kad kožnas Lietuvoje gyvenantis svetimšalis, kuris tik svečiuojasi, neuždarbiauja, turi užsimokėti 5 litus į mėnesį, o kuris gyvenimą užsidirba, tas privalo užsimokėti 6 litus kožną mėnesį. Aš, kaipo svetimšalis, iš karto užsimokėjau už 14 mėnesių, žinoma, atlikęs tam tikrus formalumus, ir ramiai niekeno nekliudomas gyvenau.

Šįmet, baigiant tas ilgas atostogas, nuvažiavau kaunijon, Panevėžio apsk. pas savo brolius į tėviškę paviešėti. Svečiuotis labai smagu: visi myli, vaišina. O gi tos girios, tie pušynėliai, kokie gražūs, kaip malonu juose pasivaikščioti, tik gaila, kad nelabai ilgai teko grožėtis jais.

Liepos 11 dieną gaunu šitokio turinio pakvietimą: "Paul A. Apšiega, gavęs šį pakvietimą, kaip grait galite, bukite Mariampolės policijos nuovadoj" — pono viršininko pasirašyta.

Gavęs tokį policijos virš. pakvietimą, tiesiog nustebau, jog Mariampolės apsk. ponai paėmė iš manęs užmokestį ir įrašė į pasportą sekančiai: "Leista gyventi Lietuvoje iki 1933 m. rugpiučio mėn., 11 d.". Pasirodo, kad buvo policijos klaida. Na, tiek to. Rugpiučio 11 dieną išsibaigė mano terminas, policijos nuovadon nuėjau 3 d. vėliau, už ką policijos viršininkas išmetinėjo, kad aš į taip svarbų reikalą taip mažai kreipiu dėmesio. Bet man pasiaiškinus, viskas gerai buvo. Turiu pasakyti, kad Lietuvos Resp. policistai-valdininkai, kiek man teko susidurti, yra gentelmonai ir draugiški. Tuojaus p. viršininkas man padavė blanką ir paaiškino kaip reikia išpildyti. Vėliau sako reikia paduoti prašymą vidaus reikalų ministerijai, Piliečių Apsaugos skyriui, kad ilgiau pavelytų gyventi Lietuvoje; reikia taipgi priduoti dvi fotografijos. Man, "gražiai" paprašius, valsčiaus raštininkas padarė visą raštišką darbą, už ką užmokėjau 4 litus kaipo žyminio mokesčio. Fotografas prižadėjo pristatyti policijon mano paveikslus ir man niau viskas baigta.

Rugpiučio 27 d. gavau laišką iš vidaus reik. ministerijos: rašo gavom jusų prašymą apsigyventi vienam mėnesiui, mes sutinkame — įmokėkite Lietuvos iždinei 5 litus ir prisiųskite mums kvitą registruotame laiške arba atneškite ypatiškai. To negavę iki rugpiučio 31 d., manysime atsisakote nuo savo prašymo. Lietuvos iždinei dar reikėjo išpildyti vieną blanką — padariau taip, kaip buvo laiške nurodyta.

Rugsėjo 9 d. gavau iš V. R. ministerijos pareiškimą, kad viskas tvarkoje.

Antras ir gana keistas dalykas.

Rugsėjo 13 d., išvažiuojant mums iš Lietuvos, Mariampolės geležinkelio stotin palydėjo mumis burelis musų giminių ir draugų (Miliauskaitės, Onutė ir Petrutė palydėjo net Kaunan).

Traukinys tą rytą pavėlavo. Mes traukinio laukdami šnekučiavomės, o atėjus traukiniui, skubinom į traukinį, nes jau vėlu, o aš dairaus, kur musų draugai — nėra. Bėgame mudu su žmona į stotį atsisveikinti, o jie visi sustoję prie biletų langelio laukia biletų nusipirkti. Tik tada sužinojau, kad Lietuvoj, bent Mariampolėj, jei nori draugą palydėti iki traukinio, turi nusipirkti biletą — kainuoja 20 ar 30 centų. Aš sudraudžiau, kad nepirktų biletų, nes sulig stoties laikrodžio, traukinys turėjo but išėjęs, nėra laiko. Skubotai atsisveikinome ir įėjom traukinin. Kol pradėjom važiuoti, mes traukinyje stovėdami, o musų draugai už aukštos tvoros, per plyšius vieni į kitus žiurėjome.

Pagal tvarkraščio, traukinys turėjo išeiti 8:28, o išėjo 8:45.

(bus daugiau)

THE BRIDGEPORT KNITTING SHOP

Neria plonus ir storus vilnonius svederius del vyrų, moterų, merginų ir vaikų.

Neriam vilnones pančiakas del moterų ir vyrų. Taisom senus svederius.

504 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Phone Victory-3486

DABAR

Progress FURNITURE CO. Krautuvėje

Galite Pirkti

Pianą ar Radio Pusdykiai

GERI VARTOTI PIANAI
PO
$25.00
GROJIKLIAI PIANAI
PO
$48.00

$20.00 NAUJOS MADOS MIDGET RADIOS
PO
$9.95
NAUJI CROSLEY RADIOS
PO
$19.50
NAUJI PHILCO RADIOS
PO
$22.50
NAUJI ZENITH RADIOS
PO
$32.50

Labai platus pasirinkimas visokių kitokių standard padarymų radios įrengtų gražiausiuose naujuose kabinetuose.

Pirkite dabar ir taupykite iš didžiausių vertybių krautuvės.

PROGRESS FURNITURE CO.

3222-26 S. Halsted St

Vedėjai: **J. Kalėdinskas**
J. Romanas

Duodame gražius ir įdomius Lietuviškus radio programus kas Nedėlią, 11 valandą ryto, iš stoties WGES, 1360 kiloc.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

AN ANSWER

To Professor Stefan P. Mierzwa,
Secratary, Kosciusko Fund,
149 E. 67th St., New York City.

My dear Professor Mierzwa:

I have noticed in the Lithuanian papers your quest for proofs, herethere unknown to biographers and historians, that Tadeusz Kosciuszko was a Lithuanian, and not a Pole, accompanied by your statement that you know of some Lithuanian organization's claim, filed with Postmaster Farley, that this hero of two hemispheres was a Lithuanian; that you have an extensive biographical literature on Kosciuszko, and yourself are well informed on the subject, but that you cannot find any evidence anywhere that he was a Lithuanian, and that if there is anything to show that he was a Lithuanian, you would like to know, as to your institution prominent professors and students as well as public speakers come for information. Along with this statement you have presented a series of numbered questions and arguments, that expose your avowed purpose to doubts of sincerity.

The case thus presented by you suggests to my mind the following:

1. That you should examine the claim filed with Postmaster Farley, and finding it devoid of substantiating evidence, disprove it by filing a counter claim, substantiating by the evidence you have at hand, and thus dispose of the matter as far as Office authorities are concerned.

2. That, if you sincerely wish to serve public opinion right, and desire Lithuanian co-operation, you should submit to them all the data you have at hand, thus enabling them to check up with what they know of the nationality of Kosciuszko, and see whether or not there are any facts which are not covered by the biographical literature in your possession. Without such a presentation of the case there is no way of knowing what is known to you and what is not.

Summeriznig the grounds upon which Lithuanians claim Kosciuszko as their countryman, I wish to state as follows:

1. That Kosciuszko was a citizen of Lithuania, and not of Poland, they have base their claim on the fact that was born in Lithuania, and not in Poland, as evidenced by all his biographers, and his own statement in the Testament, by which he liberated his peasants of his estate, Siechnowicze, situated in the district of Brest, in Lithuania. If this is not true, Lithuanians would ilke to hear from you and be enlightened in the matter, for they have no least desire to claim anything which does not belong to them.

2. That Kosciuszko considered himself a Lithuanian, they know from his letter to General Niesiolkowski, dated in Wloclawk, Poland, March 7, 1790, pleading with him to return him to Lithuania, and saying: **"What am I if not a Lithuanian, your countryman?** In a letter to Tsar Alexander I of Russia, in his letter of June 10, 1815, he said: **"I am a Lithuanian born, and not many years of life remain for me, and yet the curtain of the future hides from me the destiny of my native land and mother country."**

Was this statement made jokingly, as you suggest?

3. That Kosciuszko never lived in Poland, except as cadet in a school in Warsaw, and as a soldier, but, excepting the time spent abroad, has always lived in Lithuania, we gather from the biographies written by Poles themselves and published in Poland. If your collection of his biographies does not include such, we be glad to co-operate with you in locating them.

4. That Kosciuszko associated mostly with Lithuanians, and was induced by the Lithuanian patriots to assume chief command of the uprising of 1794 we know also from the sources named.

5. That polish historians recognized Kosciuszko as a Lithuanian, and not a Pole, we have the evidence of it in the statement of an eminent Polish historian, Tadeusz Korzon, made in his article in the "Pamietnik Wzniesienia i Odsoniecia Pomnikow Tadeusza Kosciuszki i Kazimierza Pulaskiego" (A Memorial commemorating the erection and the unveiling of the Statues to Kosciuszko and Pulaski) —unveiled in Washington D. C. May 11, 1910, in which a page 413 he says:

We shall not describe all the rungs of the ladder by which the nation of nobles descended from the heights of glory to the purgatory of bondage, to the first partition of the Commonwealth by the three neighboring powers. We shall only note, that during these few decades the chief factor of political and social misfortune was mental debility, depriving Poles of an ability to reason rationally, brightly, in harmony with reality and that to cure brains, **A Lithuanian, Tadeusz Kosciuszko, sailed for America."**

This "Pamietnik" was edited by Professor Romuald Piatkowski, and published by the Polish National Alliance of America, and it seems to us that it is reasonable to assume that not only Polish biographers and historians knew that Kosciuszko was a Lithuanian, and not a Pole, but that this was likewise well known to the Polish organization, which erected monument to Kosciuszko in Washington, D. C., and all the enlightened Poles that participated in the unveiling of that statue. If you are innocent of such a knowledge you are very fortunate indeed and singularly qualified to tell the world that Kosciuszko was a Pole.

6. That the whole ideology of Kosciuszko was in an absolute harmony with the best traditions of ancient Lithuanians can be deduced from the history of the two nations. Polish, as well as Lithuanian historians know perfectly well that the chief distinction in the social structure of Lithuania was the absence of class privileges, and that these privileges were introduced into Lithuania by Wladislaus Jagello, the Grand Duke of Lithuania, when he became the king of Poland, and that the extension of these privileges to Lithuanian nobility was confirmed by the Diet of Horodle, in 1413; that the broadening of these privileges of nobility and narrowing of the rights of the peasants continued, until, in the reign of Alexander I, in 1501, absolute disfranchisement of the masses was effected, making nobility the masters and owners of their serfe. Every historical philosopher knows that this disfranchisement of the masses for the benefit of nobility, rendered idle and indulging in frivolry, was the cause of the decline of both Poland and Lithuania.

It is in this connection that Kosciuszko stands out prominently as an exponent of the ancient Lithuanian social philosophy. He has originated the movement of emancipation of serfs, and this movement spread in Lithuania, and Lithuanians can easily trace their national revival to the ideology of Kosciuszko.

7. You refer to Kosciuszko's oath of office, taken in the market place in Cracow. Lithuanians are familiar with this oath of office, and here is its text:

"I, Tadeusz Kosciuszko, do solemnly swear before God and the entire Polish nation, that the powers intrusted to me I shall not use for the private oppression of any one, but only for the preservation of the integrity of the entire country, for the restoration of self-government in the nation, and establishing of general Freedom I shall use. So help me Lord God and the innocent Martyrdom of his Son."

What does this oath prove, except that it was taken for the cause of promoting of freedom and liberties?

8. You ask when did Kosciuszko took an oath in Kaunas (Kovno)? And we will answer you by asking, Why should he have ever taken an oath in Kaunas? Lithuania and Poland were federated states. By the treaty of Lublin, of 1569, the titles of the Grand Duke of Lithuania and of the King of Poland were merged into a title of the king, to be elected by both nations, and the seat of the central government was established in Warsaw. Being chosen as Chief of the united nations, Kosciuszko should have taken his oath of office in Warsaw, but this could not have been conveniently done, for in Warsaw was king Stanislaus August Poniatowski. Insurgent forces, therefore,had to choose some other place, and Cracow was the proper place for it, for it was at Cracow that Grand Duke of Lithuania, Jagello, has become the king of Poland, establishing Jagellonian dynasty that governed Poland up to 1572.

9. You say, that Kosciuszko spoke Polish, Russian, French, and broken English, but there is no evidence anywhere that he ever spoke Lithuanian. Do you wish to open up the discussion on that subject? Do wish to analize Polish policies of Polonization of their neighbors? If so, we are ready for you. Here I will only note, that since the formation of the Union with Poland entire Lithuanian nobility adopted Polish language, and Polish language was also used by the masses in a large part of ethnographic Lithuania. In the like manner, Irish, Scotts, Welsh speak English, without becoming Englishmen.

10. In support of your claim that Kosciuszko was a Pole, you bring in evidence all the monuments erected to his memory by Poles, and other forms of honor and tribute paid to him by Poles, and ask what Lithuanians have done in this respect. To this we will say, that all these manifestations have helped only one thing—to bask in Kosciuszko's glory. Lithuanians deprived themselves of that, but have not slighted his memory. Lithuanian attitude in the matter is this, that Kosciuszko's aim was to inculcate his ideas in the hearts of men, and not to win a personal glory. He has rejected the honors offered to him by King Stanislaus August, when these honors were out of harmony with the conduct of the king. He was that way. And what he would think of the honors and tributes paid to him by Poles, if he would find that they do not live up to his ideas, can be readily guessed. Lithuanians, therefore, instead of paying tribute to the memory of Kosciuszko in monuments, have lived up to his ideas, and the re-created Lithuania is their tribute to his memory.

In re-establishing sovereign state of Lithuania, Lithuanians have not encroached upon the rights and aspirations of any other people. Unfortunately, this cannot be said of re-created Poland. Unlike Lithuania, Poland sought an extension of its policies over all her neighbors, ignoring the doctrine propaunded by President Wilson. By the force of arms it has subjugated Ruthenia, part of Ukraina, White Russia, and Central Lithuania, in violation of the international agreements, establishing Curzon-Polk line, and in violation of the Treaty of Suvalki, it occupies the ancient capital of Lithuania, Vilnius.

In the countries occupied by the force of her arms, against the will of the respective peoples, Poland has settled her soldiers to strengthen her position, and used every effort to convert the subjected people into Poles. Thus, not only they claim the territories, which they conquered, as Poland, but also all the subjected peoples as Poles.

In view of all these facts, how true sounds the exclamation of poet Burke: "And Freedom shrieked when Kosciuszko fell!"

—RAMUSIS ARIMANTAS.

:: THREE BLONDES ON COMMITTEE ::

There was much ado at the last meeting of the K R's, but what I'm going to tell the public about is, of course, the most interesting item.

Following the custom of the past several years, the K R's are again planning arrangements for another unique affair to be held, as usual, a few weeks after the new year sets in. The definite date and other details are to be announced next month. AND:—

The committee for this Annual K R. Dance consists of three attractive blondes. One is a pharmacist, another knows the art of teaching, and the third is a bachelorette studying for a Master's degree at Northwestern U.

The names? I shall start with the third and come to the first: Ann Kairis, Cecilia Maros, Helen Pilkis. Miss Maros is Chairman, but I'm sure that Helen and Ann will work just as hard as if they were chairmen, too.

The K R's have always been successful in arranging dances that were thoroughly enjoyable and were a bit different, don't you know, and what's going to prevent this coming dance from being just as outstanding and more so!

DIDELIS METINIS VAKARAS

Sekančiam sekmadieny įvyksta puikus Draugijos Palaimintos Lietuvos metinis vakaras—koncertas ir šokiai, kuriam dalyvauja žymūs dainininkai, muzikai, šokėjai ir tt. Taipgi bus ir išlaimėjimai.

Teko patirti, kad pagarsėjusi Jaunoji Birutė taipgi uoliai rengiasi paįvairinti šio parengimo programą su šokiais ir vaizdeliu.

Taigi netik šios draugijos visi nariai, bet ir kiti gerieji lietuviai turėtų atsilankyti ir praleisti linksmai laiką ir tuomi parems šią draugiją. **Rep.**

SEKMADIENIO RADIO PROGRAMAS

Praeitą sekmadienį, belaukiant pietų, buvo patogu ir malonu pasiklausyti gerai prirengto ir išpildyto radio programo, perduota 11-tą val. prieš pietus, iš stoties WGES., pastangomis Progress Furniture Co. krautuvės.

Daresi malonu, kad 11-tą v. prieš pietus atsukus radio, su pradžia programo girdisi musų tautiška melodija arba šokis Suktinis. Toliau tęsėsi dainos, kalbos, visokie pranešimai. Šį sykį dainavo gerai išsilavinęs J. Steponavičiaus vedamas dvigubas kvartetas, duetas, taipgi ir solo, kurį padainavo patsai programo vedėjas, J. Romanas. Visos dainos buvo gražios ir parinktos, kurių dauguma buvo ištraukos iš operų, ir kurias dainininkams pavyko gerai išpildyti ir pateikti klausytojams, ką nors naujesnio. O tarpuose dainų, programo vedėjas pranešė ką musų draugijos veikia ir nurodė kur galima įsigyti žmogui reikalingus dalykus prieinamiausiomis sąlygomis, ir tarp kit ko pranešė, kad dabar Progress krautuvė tėsia didelį išpardavimą prieš Padėkavonės Dieną visokių namam reikmenų ir prie didžiai sumažintų kainų dar yra suteikiama visai veltui gyvas kalakutas ar žąsis kiekvienam ką nors iš didesnių daiktų pirkė jui. Tai ištikrųjų gera žinia. Todel reikia pasinaudoti.

Rep. B.

Termometras pasako kodel jums reikia Elektrikinio Šaldytuvo

Per apvalus metus

Žmonės, kurie mano, kad šaltesniame laike reguliuojantis Šaldytuvas nėra reikalingas, turi pasižiurėti į šiuos faktus:

Chicago tik 35 dienos iš 365, kuomet ant oro galima atsidėti jog palaikys šaltai maistą. Bet sunku pasakyti, kada tos dienos ateis!

Gendantis maistas, kaip tai, daržovės, pienas, gretienė, sviestas ir suris turi but laikomas ne žemesnėje temperaturoje 32° ir ne aukštesnėje kaip 50° Fahrenheit. Jus negalite atsidėti ant oro, kad apsisaugotumet nuo nuostolių, kurie pasidaro sugedus maistui. Šiam sezone ypatingai negalima pasitikėti orui — yra butinai reikalinga elektrikinį Refrigeratorių. Pamatykite naujus Electric Refrigerators įstatytus Elektrikinėse Sąkrovose.

Tik už **12c** į dieną nuperkant

KELVINATOR

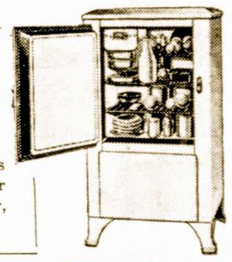

Šis erdvus, gerai sutvarkytas Kelvinator tik $99.50, kol dar pas mus jų randasi. Pirk dabar, pirm kol jie išsibaigs.

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS

Downtown — 72 W. Adams St.— 132 So. Dearborn St.
Telephone RANdolph 1200, Local 155

4562 Broadway, 4231 W. Madison St., 852 W. 63rd St.
2618 Milwaukee Ave., 4834 So. Ashland Ave., 2950 E. 92nd St.
4833 Irving Park Blvd., 3460 So. State St., 11116 So. Michigan Ave.

Perkant išsimokėjimo planu pristatymo mokestis yra pridedamas.

FEDERAL KUPONUS DUODAME

Sandaros Jubilejinis

BANKETAS

Nedėlioj, Sausio-Jan. 14, 1934

MASONIC TEMPLE

Corner 64-th ir Green Streets Chicago, Ill.

Kalbos, Muzikalis Programas ir Vakarienė.

Pradžia 6:30 val. vakare ::——:: Įžanga $1.00

KOCERTAS

Seredoj, Sausio-Jan. 24d., 1934

Chicagos Lietuvių Auditorijoj

3133 South Halsted Street

Pradžia 7:30 val. vakare ::—:: Įžanga 50, 75 ir $1.00

Koncerte dalyvauja visos geriausios Chicagos lietuvių muzikalės spėkos; po koncerto—šokiai. Lietuvių plačioji visuomenė kviečiama skaitlingai dalyvauti šiuose sandariečių parengimuose

SANDARA

TEL. PROSPECT 7960—61

Atlas Fuel Co.

It's time to **BUY...**

Lietuvių Anglių Yardas

Lai jūsų anglių aruodas esti jūsų taupumo sąskaita. Jūs negalite pralaimėti pinigų investuojant į jums reikalingas anglis.

Mes parduodame įvairios rūšies anglis — del Hot Water ir štymo boilerių ir virtuvių pečių.

Pocahontas, bedumines. Pennsylvanijos kietos anglys, antracitas, Black Ban Lump, Consolidation Millers Creek and Kopper Coke. Taipgi Sahara anglys. Delei platesnių žinių, klausykit "Margučio" radio valandą.

Specialės kainos mokant Cash

4913-19 So. Paulina St.

Near 49th Street, Chicago, Ilinois

V. GAPSZEWICZ, Pres. R. F. GAPSZEWICZ, Sec.-Mgr.

Chicagoje

"SANDAROS" JUBILEJINIS BANKETAS IR KONCERTAS.

Chicagos saudariečiai uoliai rengiasi prie dvidešimtmetinio bilejaus. Kad reikšmingai atžymėjus šį jubilejų, yra rengiamas didelis Banketas, sausio 14 d., 1934 metais, Masonic Temple svetainėj, kampas 64th ir Green St., Chicago, Ill.

Koncertas įvyksta trečiadienio vakare, sausio 24 d., Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Nustatytas platus programas

Šių parengimų specialė komisija laikė savo susirinkimą, kuriame tapo nustatytas abiejų dienų programas ir patvarkyta kiti reikalai. Paaiškėjo, kad prie šių parengimų rengiamasi ne juokais, ir netenka abejoti, kad jie bus pasekmingi. Pav. banketo įžanga tik vienas dol., bet svečiai atsilankiusieji gaus lig sočiai pasivalgyti ir išsigerti už tą patį įžangos biletą. Priek to bus platus ir muzikalis programas, susidedantis iš dainų, muzikos, šokių ir kalbų.

Koncerte dalyvaus žymiausios Chicagos lietuvių muzikalės spėkos: dainininkai, muzikai ir šokėjai.

Taigi visi vietos sandariečiai ir draugai, rezervuokite tas dienas ir visi dalyvaukite savuose parengimuose — banekte ir koncerte. **Rep.**

RADIO PROGRAMA

Praeito antradienio vakare radio klausytojai gerėjosi radio programa iš stoties WGES.

Šį sykį buvo pateikta visokių gražių dainų, muzikos ir kalbų. Nes gana gerai dainavo kaip solo, taip ir duetas: Anelė Zabukienė ir A. Čiapas. Apie dantų hygieną kalbėjo Dr. Kliauga, DDS., ir dėdė Vaitekunas papasakojo daug gražių juokų, o tarpuose dainų ir muzikos, programo vedėjas padarė visokių pranešimų, tarpe kurių priminė, kad šių programų leidėjų — Peoples Furniture krautuvėse dabar einna didelis prieš Pedėkavonės Dieną išpardavimas, kame prie mažų kainų ant visokių namam rakandų, radio ir plovyklių, dar yra duodama jų pirkėjams $5.00 Cash pinigais, kai po del kalakuto ar kit ko nusipirkimui, nes, mat, Peoples krautuvės nenori kenkti maisto krautuvėms. Tai ištikrųjų graži ir girtina biznio tvarka. **M.**

APVOGĖ SANDARIEČIUS pp. V. IR J. ANDRULIUS

Dalį išvogtų daiktų jau atgavo.

Pereitą penktadienį tarp 6--7 val. vakare apvogė žymius visuomenės darbuotojus-sandariečius Vincą ir Julią Andrulius. Dalykas dėjosi maž-daug atip:

Penktadienyje dieną atėjo koki vaikėzai ir paprašė, kad p-nia Andrulienė nueitų į svečius. Bet ponia Andrulienė tuomet neturėjo laiko, tai tie vaikėzai paliko jai antrašą, kur ji turi nueiti. Bet, vakarop, nuėjus po paliktu antrašu, ten nieko nerado — tie žmonės jau tulas laikas kaip išsikraustę. Tuomet ji suprato, kad tai buvo tikslus suvadžiojimas, bet jai neatėjo mintis į galvą, kad tai buvo padaryta, kad ją išviliojus ir apvogus namus. Tačiaus vagiliams tas "triksas" neišėjo ant gero. Paliktasis antrašas ir buvo siulo galas, kuris privedė prie kamuolio, tai yra, šeštadienio vakare jie nuvažiavo pas tuos žmones, kurie seniau po tuo antrašu gyveno, kur ir užtiko dalį savo daiktų, kurie buvo išvokti penktadienio vakare.

Su policijos pagalba daiktus užtiko namuose tulos "Pocienės ar žvirblienės", kuri gyvena adresu 1816 Sauth Jefferson St. Rado dalį rubų, marškinių, sukneliių, auksinį rankinį laikrodėlį, kelius smulkesnius daiktus ir kailinį paltą.

Neužtikti: įvarios adresų knygelės, svarbūs dokumentai, kurie vagiliams neturi jokios vertės, laškai ir tt. Nukentėję pp. Andruliai yra ypatingai susirupinę del adresų, kuriuos vagys pasiėmė, nes jie gali panašius šposus iškrėsti ir jų pažįstamiems, kurių adresus sužinos. Jie šiuomi persergsti pažįstamus apsisaugoti.

Nukentėję toliau praneša, kad jie atlygins asmeniui ar asmenims, jeigu sugrįžins iš namų pavogtus dokumentus, kurie vagims neturi jokios vertės.

PASEKMINGA MEDŽIOKLĖ

Nušovė virš 100 fazanų ir keletą žuikių.

Pereitoj savaitėj trys Chicagos lietuviai, žymūs biznieriai: p. D. Pivarunas, p. N. C. Paczulpa ir p. Zajauskas buvo išvykę į South Dakota valstiją medžioti. Tai yra geras rudeninis sportas, bet kad tas sportas atneštų naudos, turi turėti prie to gabumų, kitaip sakant, — mokėti šaudyt. Šie gi trys lietuviai turėjo gerą pasisekimą; jie nušovė virš 100 fazanų ir p. Paczulpa, kaipo naujas medžiotojas, dar magaryčioms nušovė ir keletą didžiųjų zuikių. Ponas Paczulpa sako, kad jis kitą kartą nuvažiavęs, turėdamas daugiau patyrimo, turės geresnes ir pasekmes.

Mat, townoflakiečių nekirsi, — kur jie pasiverčia ir ką daro, tai padaro. Tą jie įrodė ir šioj medžioklėj.

Abelnai imant, jie šio žygio pasekmėmis yra pilnai patenkinti. **Rep. B.**

MARGUČIO BALIUS PAVYKO

Pereitą sekmadienį, lapkričio 19 d., Pilsen Gardens didžiulėj salėj, puikiai pavyko. Žmonių buvo pilnutė salė. Buvo dvi orkestros: viena grojo lietuviškus šokius vienoj salėj, kita grojo amerikoniškus šokius kitoj salėj

Apie septintą valandą vak. prasidėjo programa,—buvo patiktuvės art. J. Olšausko. Be Olšausko dainų buvo dar suvaidintas J. Steponaičio parašytas vaizdelis "Didysis Poetas." Vaidinime dalyvavo komp. A. Vanagaitis, J. Olšauskas ir J. Steponaitis. Programa publikai patiko, nes turėjo nemažai juokų. Vėliau buvo "Mr. Tood-loo" birthday party. Tai buvo pagerbimas pono Lapinsko, Margučio radio žinių skyriaus vedėjo, jo gimtadienio proga. Ypač gražiai atrodė demonstratyvis didesnio už automobiliaus ratą keikso nešimas iš vienos salės į kitą. Keiksas buvo papuoštas 25-kiom žvakutėm, kas reiškė, kad ponas Tud-lių sulaukė 25 metų amziaus. Keiksą nešė burys gražių lietuvaičių merginų. Paskui sekė visa eilė merginų ir vaikinų. Visa tai lydėjo armonikų orkestras. Sulipus ant estrados buvo kalbos, linkėjimai, maršai ir dainos. Paskiau keiksą piaustė ir susirinkusiems dalijo, paragauti gimtadienio pyrago.

Žmonės šoko, gėrė ir valgė iki po 12 val. nakties. Visi dalyviai patenkinti ir laukia, kada "Margutis" vėl surengs pramogą.

Zig-Zag.

GRAŽUS JAUNIMO VAKARĖLIS.

Pereito trečiadienio vakare, Sandaros svet., Jaunosios Birutės didesniųjų mergaičių grupė turėjo savo draugišką šokių vakarėlį, kuriame dalyvavo gan gražus burelis, vieno ugio, vieno amžiaus jaunimo ir visi gražiai linksminos iki 11 val. vakaro.

Ištikrųjų yra pagirtinas dalykas, kad musų jaunoji karta moka taip gražiai apsieiti savuose parengimuose. Mat, sakoma, kad šiame vakarėlyje ne bile kas buvo "persona grata", todel taip viskas gražiai ir ėjosi.

Panašios rušies vakarėliai yra naudingi tuo, kad jie suartina ir subendrina jaunuomenę, kas ir paskatina juos prie didesnio veikimo.

ANELĖS ZABUKIENĖS KONCERTAS

Chicagiečiams gerai žinoma dainininkė Anelė Zabukienė rengia koncertą, gruodžio-Dec. 3 d., Chicagos Lietuvių Auditorijoj. Koncerto programas gana įvairus ir nenuobodus.

Programo dalyviai

Solo — A. Zabukienė, iš op. Carmen; piano solo, — Josephine Mileriutė, iš Evanstono. Duetas — A. Zabukienė, S. Rimkus, pritariant gitarais E. Pranas ir O. Daugins. Arabų šokis —Vytautas Beliajus. Solo St. Rimkus išpildys ką tai naujo, mums negirdėto. Šokikių grupė, sumokinta A. Andrejevo — Vengerka ir Aš mergytė, išpildys p-lės Stella ir Albina Aleksiuniutės, Eugenija Miščikaitis, Eileen Masalskiutė. Smuiko solo p-lė Balsiutė; Čigonės šokis ir Oriental — Josephine Aleksiutė. Solo piano, p-lė Aldona Briedis. Ištrauką iš op. "Kornavilio Varpai" išpildys dainin. B. Klastauskaitė, O. Kačerauskienė, A. Mankevičiutė, F. Balsiutė, J. Saduliutė, E. Pranis, O Daugins, A. Zabukienė ir Ruth Pubas. Iš virš minėto sąstato matytis, kad programas gana įvairus, taip kad atsilankiusieji pilnai užsiga nėdins. Kas ką geriau atliks, ne minėsiu — atsilankykite ir pamatysite musų jaunimo gabumus.

Programas prasidės 5 val. po pietų, taip kad programui pasibaigus liks dar laiko užtektinai pasišokti prie gero Stephens orchestro.

Aš busiu su savo šeimyna—manau, kad ir kiti tą dieną nepasiliksite namie, taipgi atsilankysite į virš minėtą parengimą.

Įžanga tiktai 40c. Meldžiu nepamiršti, koncerto pradžia 5. v. po pietų. Visi esate pakviesti dalyvauti koncerte. **A. M-nė.**

KAIP VIEŠOS NUOSAVYBĖS YRA FIANSUOJAMOS

(Pagal Chicago Tribune).

Pradedant nuo 1-mos dienos rugsėjo, 3% tax, kuris pirmiau buvo mokamas vartotojų, dabar yra mokamas utility kompanijų. Šitie taksai yra vėliausis priedas prie eilės federalių taksų užtrauktų ant utility kompanijų. P-as Philip Hampson neseniai surado, kad daugiau negu 30 įvairių taxų, kuriuos jėgos, šviesos ir panašios kompanijos turi mokėti federaliai, valstijos ir vietiniems valdžiai. Imant visą šalį, kiekvienas aštuntas doleris, mokamas vartotojų, yra sumokamas valdžiai. Elektros jėgos ir šviesos industrija viena sumokė jo 225 milijonų dolerių iš aplamų pajamų 1,833 milijinų.

Stambi dalis tų 225 milijonų, kuriuos federalė valdžia paėmė iš elektros vartotojų eina del Boulder Dam, Muscle Shoals ir kitas panašias valdžios palaikomas jėgos įstaigas. Kitaip sakant, valdžia semia pinigus iš privatiškai operuojamų įstaigų, kad praradus viešai operuojamose. Yra tiesa, kad kaip tankiai yra tvirtinama, bet retai įrodoma, kad vartotojai valdžios operojamų įstaigų kartais gauna jėgą pigiau negu vartotojai privatiškai operojamu, bet aišku, kad tas pigumas yra pasiektas lėšomis vartotojų elektros Chicagoje, New Yorke, Detroite, Bostone ir šimtai tukstančių kitų vietų gyventojų.

DRAUGYSTĖS PALAIMINTOS LIETUVOS

METINIS VAKARAS

Su Programu, Išlaimėjimu ir Šokiais

ĮVYKSTA

Ned. Lapkr.-Nov. 26, 1933

Chicagos Liet. Auditorijoj

3133 SO. HALSTED St., CHICAGO, ILLINOIS

Pradžia 6:30 val. punkt. Įžanga 40 centų ypatai

LIETUVON

PER HAMBURGĄ

Mųs nesupanti laivai suteikia progą patogiai keliauti by kuriuo metų sezonu.

Į ABI PUSI, NEW YORK-KAUNAS, TREČIA KLASE $173.50

Savaitiniai išplaukimai. Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Hamburgo. Informacijų kreipkitės į vietinius agentus arba

HAMBURG-AMERICAN LINE

177 N. Michigan Ave., Chicago

TEL. CALUMET 3277

J. J. Hertmanavičius

814 West 33rd St.

APDRADŽIA (Inšiurina) namus, biznius, rakandus, stiklus, automobilius ir visokį kitą turtą. Aprupina viską, kas paliečia apdraudą.

PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus.

PATARNAUJA prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių.

PRIGELBSTI prie suradimo paskolų ant namų.

Trisdešimts metų patyrimo tuose reikaluose — užtikrina gerą patarnavimą.

IMPORTUOTAS

Tikras Rusiškas ir Turkiškas

TABAKAS

CIGARAI, CIGARETAI IR UOSTYMUI TABOKA

Wholesale ir Retail

J. FOX

Taipgi užlaikome cigaretams trubeles (gilzus) BLACK SEA popierą, saldainius ir įvairius žurnalus.

3227 So. Halsted St., Chicago.

Tel. Yards 0225

MAŽIAUSIOS KAINOS ANT VISOKIŲ ŠILDOMŲ PECIŲ

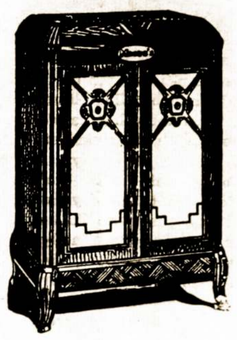

PEOPLES Furniture Co.

Krautuvės

didžiausios pardavėjos visų gražiausių ir geriausių šildomų pečių

* MOORE
* CROWN
* ORBAN
* QUAKER
* CALORIC
* ALCAZAR
* MONAGRAM
* OILHEATER

ir kitų

Kurių kainos čia yra negirdėtai mažos. Gražus Porceliuoti šildytuvai del apšildymo keturių kambarių. Kaina tik

$19.95

$20.00 vertės kitchen heaters čia tik

$12.75

$75.00 Oil Heaters po

$49.50

Pirkite dabar ir taupykite!

PEOPLES FURNITURE CO.

Krautuvėse

2536-40 W. 63rd St.

Corner Maplewood Ave.

4179-85 Archer Ave.

Corner Richmond Street

Chicago, Ill.

Dieninis ir Naktinis Patarnavimas

PAVLAVIČIA UNDERTAKING CO.

INCORPORATED

Pilnas Laidotuvių Patarnavimas $75 ir augš.

HENRY W. BECKER

Licensed Embalmer

3238 So. Halsted Street Chicago, Ill.

Tel. Victory 4088

TEL. REPUBLIC 8340

SENIAUSI LIETUVIŲ GRABORIAI CHICAGOJE

Čia pigesnės kainos, nes daugiau prityrimo. Nežiurint kur gyvenate musų ypatiškas, ištikimas patarnavimas visuomet prieinamas už NAUJĄ ŽEMESNĘ KAINĄ. Kiekvienam pagrabui musų koplyčia su vargonais dykai. Nuliudimo valandoje nepamirškite mus pašaukti, REPUBLIC 8340. Musų patarnavimu busite patenkinti.

Juozapas Eudeikis ir Tevas

5340 SO. KEDZIE AVENUE

(Neturime sąryšių su firma tuo pačiu vardu)

GRABORIAI

J. J. Bagdonas

LADOTUVĖMS patarnauja MANDGIAI SIMPATIŠKAI ir LABAI PIGIAI

Liudnoje valandoje pašaukite:

REPUBLIC 3100

2506 W. 63rd St.

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius

Graborius ir Balsamuotojas

Patarnauju Chicagoj ir apielinkės miestukuose.

Didelė graži Koplyčia pagrabams dykai.

4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.

3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH

Lietuvis Advokatas

4631 So. Ashland Ave.

Tel. Boulevard 2800

Rez. 6515 So. Rockwell St.

Rel. Republic 9723

A. A. OLIS

ADVOKATAS

100 N. La Salle St., Room 2221

Telephone Randolph 0332

Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.

3241 South Halsted Street

Telephone Victory 0562

7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

REMKIME SAVUOSIUS

Gerbiami Sandariečiai ir "Sandaros" skaitytojai, ...remkime tuos biznierius ir profesionalus, kurie garsinasi "Sandaroje" nes mes tik vienas kitą remdami ir kooperuodami pergyvensim šią depresiją ir susilauksim geresnių laikų.

SANDAROS RED. ir ADM.

Pigus Butas

Padoriam žmogui, kuris prižiurėtų namą—kreipkitės pas

J. J. HERMANAVIČIŲ

814 West 33rd Street

Muzikos Mokytoja

Liet. p-lė Josephine Schultz

Duoda muzikos-Piano lekcijas prieinamomis sąlygomis ir reikalui esant — atvyksta į namus. Dėliai platesnių informacijų kreipkitės ypatiškai arba telefonu:

Miss Josephine Schultz

6738 So. Campbell Av. Chicago

Tel. Hemlock 4550

LIETUVIAI GYDYTOJAI

(Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai

Phone: Hemlock 7828

Dr. C. K. Kliauga

DENTISTAS

2420 West Marquette Road

Arti Western Ave.

Valandos:

Nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010

Dr. K. Drangelis

DENTISTAS

2403 West 63rd Street

Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

(Cor. Leavitt St.)

Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.

Ned. ir Seredoms pagal sutartį.

Rez.: 6628 So. Richmond St.

Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso valandos:

10:30 iki 12 val. rytais

1 iki 3 val. po pietų

6 iki 9 val. vakarais.

Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais

Ofisas:

1821 So. Halsted Street

Telefonas Canal 0257

Rezidencija:

6600 So. Artesian Avenue

Telefonas Prospect 6659

Dr. Strikol'is

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue

Ofiso valandos:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.

Nedėliomis pagal sutartį.

Ofiso Tel: Boulevard 7820

Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514

Dr. A. J. Zimontas

Seniausias Lietuvis

DENTISTAS

3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595

Ofiso Valandos:

Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2422 West Marquette Road

Cor. 67th St. ir Artesian Ave.

CHICAGO, ILL.

Šeštadieny ir Trečiadieny po piet pagal sutarima.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

Phone Victory 7188

DR. M. ZILVITIS

DENTISTAS

3243 South Halsted Street

CHICAGO, ILL.

Telefonai: Boulevard 5913 ir Boulevard 5914

DR. S. NAIKELIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9

Nedėliomis pagal sutartį

756 W. 35th Street

N. E. kampas 35th ir Halsted Street

A. K. Rutkauskas, M.D.

4442 South Western Avenue

Tel. Lafayette 4146

Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.

Dr. Karl Nurkat

(NURKAITIS)

Akiniai pritaikomi atsakančiai.

3514 So. Halsted Street

Tel. REPUBLIC 0098

Dr. A. J. Manikas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos:

Nuo 2 iki 5 val. diena ir

Nuo 7 iki 8 val. vak.

3008 West 59th Street